

5. Цалай-Якименко^оО. Музикознавство і педагогіка // Історія української музики. Київ, 1989. Т.^о1.

Дяденко Катерина,
викладачка сольного та естрадного співу
КЗПСО «МШ №5»(м. Одеса)

РОЗСПІВУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ НАЙВАЖЛИВІШИХ ЕТАПІВ ВОКАЛЬНОЇ РОБОТИ

***Анотація.** У статті проаналізовано цілі та завдання розспівування на уроці вокалу; наведено та схарактеризовано вправи для розспівування; визначено основні шляхи формування вокальних навичок у дітей.*

***Ключові слова:** вокал, голос, діти, розспівування, формування, навички.*

***Постановка проблеми.** Одним з найважливіших етапів розвитку голосу співака є правильнопобудоване заняття з вокалу, адже спів – це складний психофізіологічний процес, в основі якого лежить складна координована робота всього організму, діяльність кори головного мозку і підкірки разом із периферійною нервовою системою.*

У процесі навчання співу розвивається дитячий голос, а також вирішуються виховні завдання, пов'язані з формуванням особистості учня. Учитель несе відповідальність заправильне виховання співочого голосу своїх учнів. Ключовою частиною заняття з вокалу є розспівування.

***Виклад основного матеріалу.** Розспівування – це свого роду вокально-слухове налаштування співаківна початку занять або перед концертом. Своєю метою воно має підготовку співака до роботи над репертуаром і до концертного виконання. Розспівування може тривати 10-15 хвилин і більше, адже включає в себе роботу над вокальною технікою.*

Завдання розспівування – спів в єдиному правильному звучанні (на диханні, у правильній позиції) з чистою інтонацією, а також робота над активізацією артикуляційного апарату, вправи на нюансування тощо.

Будь-яке розспівування підбирається індивідуально під окремого учня та

повинно починатись із зручних вправ на середніх нотах діапазону голосу, на невеликій звучності. Корисно співати вправи зверху вниз, для досягнення високої позиції, зі співу закритим ротом (морморандо). Вправи не повинні бути довгими та складними, їх не слід змінювати часто.

Матеріалом для розспівування можуть бути також фрагменти з музичних творів. Перші твори після розспівування не повинні бути надмірно складними у вокальному відношенні та ніби продовжувати ідею розспівування.

Вправи повинні використовуватися не безсистемно, а у відповідному порядку, та спрямовуватись на поступовість і різнобічність розвитку голосу та вокальної техніки співаків у наступних аспектах.

1. Робота над диханням. Розвиток навичок правильного, спокійного вдиху та повільного, контрольованого видиху, відчуття керування діафрагмою. Після вдиху учень вимовляє глухий губний приголосний [ф], уявляючи, що він гасить свічку.

2. Вирівнювання, округлення голосних, розвиток мікстового звучання, згладжування регістрів: вправи з однією приголосною та різними голосними на одному звуці, пізніше хід по тризвуку.

3. Розслаблення щелепи і вправи на відкриття рота: вправи з використанням голосної «а» при співі поступової мелодії.

4. Робота над дикцією. Скоромовки, що сприяють розробці артикуляційного апарату, перенесення їх в мелодію на одному, двох звуках.

5. Робота над артикуляцією голосних і приголосних: повторюваність тексту на одному звуці.

6. Напрацювання різних типів звуковедення: хід по розгорнутому тризвуку на легато, стакатто.

7. Напрацювання енергійного форте та м'якого піано, посилення та зменшення звучання: використання мелодійних розспівок, які огортають діапізон октави.

8. Навички точного інтонування: розспівки, побудовані на інтервалах вгору та вниз, на легато та стакатто.

Послідовність та поступове зростання складності розспівок розширює концентрацію уваги у співака, формує витривалість тіла та голосу.

Важливо постійно звертати увагу на помилки учня та своєчасно виправляти їх, особливо, якщо розспівка являється багатозадачною. Учень повинен набути навички одночасного контролю над диханням та голосовим апаратом, фіксацією видиху та інтонуванням.

Надзвичайно корисним є включення в розспівування уривків з творів, що вивчаються: відрізки мелодії, інтонаційно складні місця, адже основна мета навчальних вправ – виховання м'язової рефлексорної пам'яті через самоконтроль та самоаналіз. У практиці керування голосом це формує певний алгоритм співацьких дій, тобто, чітку послідовність цілеспрямованої діяльності всієї голосоутворюючої системи для кожної фрази у творі.

Висновки. Таким чином, систематична, цілеспрямована, різнобічна робота з формування вокальних навичок дітей під час розспівування дає можливість успішно розвивати їх вокальні дані та домогтися поставлених цілей на уроках вокалу.

Список використаних джерел

1. Мархлевський А. Практичні основи роботи в хоровому класі. Київ : Музична Україна, 1986.
2. Богданова О. В. Формування та вдосконалення вокальних навичок засобами вокальних вправ. Бахмут, 2016.
3. Вокально-інтонаційні вправи [Електронний ресурс]. // URL: http://www.all-2music.com/solfedgio_forms_ryzhkov.html#vokal.
4. Інтернет-ресурс: // URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/002j3k-6029.doc.html>

Євсєєва Тетяна,
викладачка вищої категорії, методистка
КЗПСО «Мистецька школа №16 м. Одеси»
(м. Одеса)

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З УЧНМИ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО